

Первинні засоби запобігання насильства над дітьми – дії, спрямовані на інформування громадськості щодо наслідків жорстокого поводження з дітьми та зміну поведінки стосовно виховання дітей. Приклади таких дій є інформаційні кампанії щодо підвищення громадської свідомості, які проводяться як державними, так і недержавними організаціями.

Зазвичай, первинні засоби запобігання насильства включають такі види діяльності: відвідування працівниками соціальної служби та служби охорони сім'ї; здійснення навчальних програм з усвідомленого батьківства та розвитку дитини; функціонування телефонних ліній допомоги; консультування у програмних центрах тощо [5].

Вторинними засобами запобігання насильству над дітьми є спеціалізовані послуги сім'ям, які потребують додаткової допомоги, шляхом визначення «факторів ризику» у ставленні до дитини. Соціальному працівникові в даному випадку необхідно пам'ятати, що не всі сім'ї, з якими пов'язані «фактори ризику», матимуть випадки поганого ставлення до дитини. При проведенні відбору сім'ї для втручання необхідно враховувати наступні фактори: батьківське сприйняття дитини, батьківську позицію щодо дитини, індикатори формування прив'язаності, якість батьківства.

Третинні засоби запобігання насильства над дитиною – це надання послуг дітям і сім'ям, які вже зазнали насильства чи відчували прояви нехтування їх правами. Відповідне (реакційне) стеження та виявлення випадків насильства чи нехтування дітьми приводить до втручання у сім'ю з метою припинення поганого ставлення та попередження його в майбутньому. Цей вид діяльності є необхідним навіть за наявності первинних та вторинних запобіжних заходів [6].

Висновки. Насильство в сім'ї – це певні свідомі дії одного члена сім'ї стосовно іншого, які несуть негативні наслідки. На сучасному етапі розвитку суспільства ця проблема є гострою, актуальною і потребує ефективних шляхів подолання. Тому подальшого дослідження потребує розробка новітніх прикладних технологій соціальної роботи щодо запобігання домашнього насильства.

Список використаних джерел:

1. Шаргородська С. Насилля в сім'ї: види, наслідки, шляхи подолання *Соціальний педагог*. 2007. №2. С. 14–16.
2. Трубавіна І. М. Соціально-педагогічна робота з неблагополучною сім'єю. Київ: ДЦССМ, 2002. 216 с.
3. Крылова Т., Струкова М. Робота соціального педагога с семьей группы риска. *Социальная педагогика*. 2009. № 4. С. 23 – 29.
4. Алексеева І. А., Новосельський І. Г. Жестокое обращение с ребенком. Причины. Последствия. Помощь. Москва: Генезис, 2005. 256 с.
5. Бондаровська В. Що ми можемо зробити, щоб запобігти домашньому насильству. Київ : Логос, 1999. 60 с.
6. Алексеева Л. С. Технологии работы с детьми, пострадавшими от семейного насилия. Москва: Академия, 2001. 203 с.
7. Антокольська М. В. Сімейне право. Москва: Юрист, 1999. С. 189.

Науковий керівник: к. пед. н., доцент Майборода Г.

М. І. Петруха

Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки

ВОЛОНТЕРСЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ В УКРАЇНІ

Згідно з вітчизняним законодавством, *волонтерська діяльність* – це добровільна, соціально спрямована, неприбуткова діяльність, що здійснюється волонтерами шляхом надання волонтерської допомоги. *Волонтер* – фізична особа, яка добровільно здійснює соціально спрямовану неприбуткову діяльність шляхом надання волонтерської допомоги. У свою чергу, *волонтерська допомога* – це роботи та послуги, що безоплатно виконуються і надаються волонтерами [2].

В Україні поняття «волонтер» до 90-х рр. ХХ століття не існувало. Людей, що займалися суспільно-корисною справою називали добродійниками, благодійниками, альтруїстами, громадськими діячами, меценатами (Князь Володимир, Ярослав Мудрий, Гетьман Петро Сагайдачний, Мазепа), приватні благодійники Терещенки, Семеренти, Броцькі та ін.

В умовах сьогодення волонтерський рух значно розширив горизонти свого функціонального призначення. Проте саме необхідність надання допомоги полоненим і пораненим військовим, біженцям, протестувальникам на майданах знову поновила в нашому суспільстві ідеї волонтерства. Загалом кожного року волонтерською діяльністю займаються не менше ніж 100 млн. осіб дорослого населення планети [3]. Тут слід звернути увагу, що відбувається включення для добровільної діяльності молоді віком від 15 до 25 років. Привернення уваги неповнолітніх, молоді, людей похилого віку є ефективним засобом активізації саморозвитку особистості в діяльності і спілкуванні, як культурному процесі. Якщо детальніше проаналізувати складові цього процесу, то стає зрозумілим, що молоді волонтери завдяки соціально-педагогічній діяльності набувають змістовно життєвих орієнтирів, оволодівають мистецтвом життєдіяльності особистості шляхом: самовизнання, самоорганізації, самопізнання, саморегуляції та самореабілітації, самоорганізації самоосвіти та самовиховання [4]. На мою думку, те, що молоді люди долучаються до волонтерської роботи сприяє зміцненню цих всіх компонентів для реалізації нової волонтерської діяльності і розвитку певних нововведень на сьогоднішній день.

Варто зазначити, найбільший досвід волонтерської роботи набуто в практиці діяльності соціальних служб для молоді. Найпоширенішим видом добровільної допомоги є соціальна допомога інвалідам, сиротам, дітям, які залишилися без піклування батьків, дітям вулиці, особам, схильним до наркоманії та алкоголізму тощо. З цією метою в нашій країні реалізуються такі програми, як «Діти вулиці», «Книжки для дітей-інвалідів», «Друзі по телефону», «Ігротеки для дітей-інвалідів», «Сторінки, які ожили», «Разом заради розвитку», а також «Сучасне розуміння життя та здорового способу життя» тощо. Всього в соціальних службах у 58 програмах беруть участь 4390 волонтерів. Практично всі програми, особливо на первинному рівні, реалізуються шляхом залучення волонтерів та громадських організацій [1, с. 105 – 107]. У багатьох розвинутих країнах світу волонтерський рух є основним фактором системи саморегуляції у суспільстві.

До речі, в Україні волонтерський рух детермінований гуманізацією суспільного життя, є відповіддю на суспільні потреби. Вважається, що роботу волонтерів можна спрямувати в житлово-комунальну сферу, охорону здоров'я, працевлаштування, соціальний догляд, відродження культури, міста, національних, творчих, релігійних традицій та ін.

Насамперед волонтерство є одним із ефективних напрямів соціального захисту та покращення життя забезпечення людей похилого віку, з позитивною цілеспрямованою роботою щодо залучення широкого кола пенсіонерів та молоді до благодійної діяльності. Тут слід звернути увагу на те, що більше двохсот тисяч волонтерів пенсіонерів опікують біля півмільйона осіб з числа громадян похилого віку, інвалідів, дітей-сиріт, які опинилися в життєвих умовах і потребують стороннього догляду. Правду кажучи, коли людина віддає свій час на допомогу іншим, і ще в старшому віці, відповідно має існувати повага до таких людей і підтримка з боку інших.

Волонтерська діяльність пенсіонерів розвивається у трьох основних напрямках - допомога «Пенсіонер-пенсіонеру», «Пенсіонер-дітям», «Ветеранські аптеки», - це особливий тип аптечних закладів в яких продаються вітчизняні ліки за цінами заводів-виробників, або зі знижкою до 30 процентів від роздрібною ціни. Зараз в Україні таких аптечних закладів більше ніж 1700. Будь-які волонтерські групи при Центрах соціальних служб діють в межах соціальних програм, які реалізуються центрами передбачені планами робіт, завданнями, що покладені на центри державою.[5]

Волонтерська діяльність в Україні є такою, що дозволяє говорити про неї як про суспільне явище та як про важливу складову діяльності недержавних соціальних служб. Я думаю, що кожна людина хотіла такого розвитку волонтерства, який би:

- заохотив молодь та дорослих людей до лідерства через надання послуг протягом більшої частини життя;
- надав можливість усім займатися волонтерською діяльністю;
- надав слово тим, які не можуть за себе говорити;
- дав змогу людям постійно набувати певних навичок і здібностей, відчувати, що допомогу, яку вона здійснює є вартою уваги;
- сприяв національній та глобальній солідарності.

В загальному ж, волонтерство, є запорукою успішного процвітання нашої країни. А волонтери - першопрохідці, які вказують шлях до просування.

Список використаної літератури:

1. Беспалько О. В. Соціальна робота в громаді : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закладів / О. В. Беспалько. – К. : Центр навч. літератури, 2005. – 172 с.
2. Закон України «Про волонтерську діяльність» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/3236-17>.
3. Крапівіна Г.О. Кластеризація на ринку праці волонтерства / Г.О.Крапівіна // БізнесІнформ. – 2012. – № 4. – С. 157-161.
4. Підготовка волонтерів та їх роль у реалізації соціальних проектів / заг. ред. І. Звереві, Г. Лактіонової. – К. : Науковий світ, 2001. – 49 с.
5. Главник О. Волонтерство в соціальній роботі /Упорядник.: О. Главник, Н. Романова, Т. Дружченко. - К.: Главник, 2006.–152с.

Науковий керівник: к. філос. н., доцент Бичук І.О.

Р. С. Плетенчук

Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького

ОСОБЛИВОСТІ ДІТЕЙ-КІБЕРБУЛЛЕРІВ

Постановка проблеми. Ми живемо в часи інформаційного хаосу і величезних потоків інформації різного роду. Інтернет так чи інакше формує світогляд людей та їхні цінності. З Інтернету люди дізнаються про варіанти поведінки, яка розцінюється в даному суспільстві як відповідна тій чи іншій соціальній групі. Також тепер з'явилась можливість широко розповсюджувати негативну, агресивну інформацію і цим привертати суспільну увагу, що отримало специфічну назву «кібербулінг».

Отже, нині Інтернет має суттєвий вплив на молодих людей як на групу найбільш сприйнятливих споживачів інформації і можна стверджувати, що технологічні засоби комунікації стали новітньою «зброєю» для сучасних підлітків і суспільства в цілому.

Ступінь досліджуваності проблеми. Останніми роками кібербулінг досить інтенсивно досліджується українськими дослідниками Л. Данильчуком, Н. Дмитренком, Н. Вітюком., Р. Ковальські, Т. Єлисеєвою, О. Ковригіною, В. Сергєєвою, К. Тарасовою, А. Федоровою, Г. Щербаковою та іншими. Проте й досі немає чітко визначених особливостей дітей-кібербуллерів.

Мета статті полягає у виділенні характерних особливостей дітей-кібербуллерів.

Виклад основного матеріалу. Кібербулінг (кібернасилство, кіберхуліганство, кіберагресія) - це агресивна поведінка певної особи, частіше підлітка, яка здійснюється проти конкретної дитини (жертви) засобами електронної комунікації: Інтернет, мобільні телефони, соціальні мережі [1].